

THE PALIVERSE PROJECT

Το σύμπαν της σοφίας του Βούδα

Σχόλια (Aṭṭhakathā)

Ο Κανόνας των Ομιλιών - Σχόλια (Sutta Piṭaka -
Aṭṭhakathā)

1. Η συλλογή των μακρών ομιλιών - Σχόλια (1. Dīgha
Nikāya - Aṭṭhakathā)

3. Σχόλια για το κεφάλαιο για τον Πάτχικα
(3. Pāthikavaggaṭṭhakathā)

2. Σχόλια για την ομιλία στο μοναστήρι Ουντουμπάρικα
(2. Udumbarikasuttavaṇṇanā)

[DN 25, PTS 3.36–3.57]

PaliVerse

1. Η συλλογή των μακρών ομιλιών - Σχόλια

3. Σχόλια για το κεφάλαιο για τον Πάτχικα

2. Udumbarikasuttavaṇṇanā

Nigrodhaparibbājakavatthuvaṇṇanā

49. Evaṃ me sutanti udumbarikasuttaṃ. Tatrāyamaṃpubbapadavaṇṇanā - paribbājakoti channaparibbājako. Udumbarikāya paribbājakārāmeti udumbarikāya deviyā santake paribbājakārāme. Sandhānoti tassa nāmaṃ. Ayaṃ pana mahānubhāvo parivāretvā vicarantānaṃ pañcannaṃ upāsakasatānaṃ aggapuriso anāgāmī bhagavatā mahāparisamajjhe evaṃ samvaṇṇito -

“Chahi, bhikkhave, aṅgehi samannāgato sandhāno gahapati tathāgate niṭṭhaṅgato saddhamme iriyati. Katamehi chahi? Buddhhe aveccappasādena dhamme aveccappasādena saṅghe aveccappasādena ariyena sīlena ariyena ñāṇena ariyāya vimuttiyā. Imehi kho, bhikkhave, chahi aṅgehi samannāgato sandhāno gahapati tathāgate niṭṭhaṅgato saddhamme iriyatī”ti.

So pātoyeva uposathaṅgāni adhiṭṭhāya pubbaṇhasamaye buddhappamukhassa saṅghassa dānaṃ datvā bhikkhūsu vihāraṃ gatesu ghare khuddakamahallakānaṃ dārakānaṃ saddena ubbālho satthu santike “dhammaṃ sossāmī”ti nikkhanto. Tena vuttaṃ divā divassa rājagahā nikkhamīti. Tattha divā divassāti divasassa divā nāma majjhanhātikkamo, tasmīṃ divasassāpi divābhūte atikkantamatte majjhanhike nikkhamīti attho. Paṭisallīnoti tato tato rūpādigocarato cittaṃ paṭisaṃharitvā nilīno jhānaratisevanāvasena ekībhāvaṃ gato. Manobhāvanīyānanti manavaḍḍhakānaṃ. Ye ca āvajjato manasikaroto cittaṃ vinīvaraṇaṃ hoti unnamati vaḍḍhati.

50. Unnādinīyātiādīni poṭṭhapādasutte vitthāritanayeneva veditabbāni.

51. Yāvatāti yattakā. Ayaṃ tesam aññataroti ayaṃ tesam abbhantaro eko sāvako, bhagavato kira sāvakā gihianāgāminoyeva pañcasatā rājagahe paṭivasanti. Yesam ekekassa pañca pañca upāsakasatāni parivārā, te sandhāya “ayaṃ tesam aññataro”ti āha. Appeva nāmāti tassa upasaṅkamaṇaṃ patthayamāno āha. Patthanākāraṇaṃ pana poṭṭhapādasutte vuttameva.

52. Etadavocāti āgacchanto antarāmaggeyeva tesam kathāya sutattā etaṃ aññathā kho imetiādivacanaṃ avoca. Tattha aññatitthiyāti dassanenapi ākappenapi kuttenapi ācārenapi vihārenapi iriyāpathenapi aññe titthiyāti aññatitthiyā. Saṅgamma samāgammāti saṅgantvā samāgantvā rāsi hutvā nisinnaṭṭhāne. Araññavanapatthānīti araññavanapatthāni gāmūpacārato muttāni dūrasenāsanāni. Pantānīti dūratarāni manussūpacāravirahitāni. Appasaddānīti viharūpacārena gacchato addhikajanassapi saddena mandasaddāni. Appanigghosānīti avibhāvitatthena nigghosena mandanigghosāni. Vijanavātānīti antosañcārino janassa vātena vigatavātāni. Manussarāhasseyyakānīti manussānaṃ rahassakaraṇassa yuttāni anucchavikāni.

Paṭisallānasārubbānīti ekībhāvassa anurūpāni. Iti sandhāno gahapati “aho mama satthā yo evarūpāni senāsanāni paṭisevatī”ti añjaliṃ paggayha uttamaṅge sirasmiṃ patiṭṭhapetvā imaṃ udānaṃ udānento nisīdi.

53. Evaṃ vutteti evaṃ sandhānena gahapatinā udānaṃ udānenta vutte. Nigrodho paribbājako ayaṃ gahapati mama santike nisinnopi attano satthāraṃyeva thometi ukkaṃsati, amhe pana atthītipi na maññati, etasmiṃ uppannakopaṃ samaṇassa gotamassa upari pāṭessāmīti sandhānaṃ gahapatiṃ etadavoca.

Yaggheti codanatthe nipāto. Jāneyyāsīti bujjheyyāsī passeyyāsī. Kena samaṇo gotamo saddhiṃ sallapatīti kena kāraṇena kena puggalena saddhiṃ samaṇo gotamo sallapati vadati bhāsati. Kiṃ vuttaṃ hoti - “yadi kiñci sallāpakāraṇaṃ bhaveyya, yadi vā koci samaṇassa gotamassa santikaṃ sallāpatthiko gaccheyya, sallapeyya, na pana kāraṇaṃ atthi, na tassa santikaṃ koci gacchati, svāyaṃ kena samaṇo gotamo saddhiṃ sallapati, asallapanto kathaṃ unnādī bhavissatī”ti.

Sākacchanti saṃsandanaṃ. Paññāveyyattiyanti uttarapaccuttaranayena ñāṇabyattabhāvaṃ. Suññāgārahātāti suññāgāresu naṭṭhā, samaṇena hi gotamena bodhimūle appamattikā paññā adhigatā, sāpissa suññāgāresu ekakassa nisīdato naṭṭhā. Yadi pana mayaṃ viya gaṇasaṅgaṇikaṃ katvā nisīdeyya, nāssa paññā nasseyyāti dasseti. Aparisāvacaroti avisāradattā parisāṃ otarituṃ na sakkoti. Nālaṃ sallāpāyāti na samattho sallāpaṃ kātuṃ. Antamantānevāti koci maṃ pañhaṃ puccheyyāti pañhābhīto antamantāneva pantasenāsanāni sevati. Gokāṇāti ekakkhihatā kāṇagāvī. Sā kira pariyantacārīnī hoti, antamantāneva sevati. Sā kira kāṇakkhibhāvena vanantābhīmukhīpi na sakkoti bhavituṃ. Kasmā? Yasmā pattena vā sākāya vā kaṇṭakena vā pahārassa bhāyati. Gunnaṃ abhimukhīpi na sakkoti bhavituṃ. Kasmā? Yasmā siṅgena vā kaṇṇena vā vālena vā pahārassa bhāyati. Inghāti codanatthe nipāto. Saṃsādeyyāmāti ekapañhapucchaneneva saṃsādanaṃ visādamāpannaṃ kareyyāma. Tucchakumbhīva nanti rittaghaṭaṃ viya naṃ. Orodheyyāmāti vinandheyyāma. Pūritaghaṭo hi ito cito ca parivattetvā na suvinandhanīyo hoti. Rittako yathāruci parivattetvā sakkā hoti vinandhituṃ, evameva hatapaññatāya rittakumbhisadisāṃ samaṇaṃ gotamaṃ vādavinandhanena samantā vinandhissāmāti vadati.

Iti paribbājako satthu suvaṇṇavanaṇṇaṃ nalāṭamaṇḍalaṃ apassanto dasabalassa parammukhā attano balaṃ dīpento asambhinnaṃ khattiyakumāraṃ jātiyā ghaṭṭayanto caṇḍālaputto viya asambhinnakesarasīhaṃ migarājānaṃ thāmena ghaṭṭento jarasiṅgālo viya ca nānappakāraṃ tucchagajjitaṃ gajji. Upāsakopi cintesi “ayaṃ paribbājako ati viya gajjati, avīciphusanatthāya pādaṃ, bhavaggaggahaṇatthāya hatthaṃ pasārayanto viya niratthakaṃ vāyamati. Sace me satthā imaṃ ṭhānamāgaccheyya, imassa paribbājakassa yāva bhavaggā ussitaṃ mānaddhajaṃ ṭhānasova opāteyyā”ti.

54. Bhagavāpi tesāṃ taṃ kathāsallāpaṃ assosiyeva. Tena vuttaṃ “assosi kho imaṃ kathāsallāpa”nti.

Sumāgadhāyāti sumāgadhā nāma pokkharaṇī, yassā tīre nisinno aññataro puriso padumaṇāṇtarehi asurabhavanaṃ pavisantaṃ asurasenaṃ addasa. Moranivāpoti nivāpo vuccati bhattaṃ, yattha morānaṃ abhayena saddhiṃ nivāpo dinno, taṃ ṭhānanti attho. Abbhokāseti aṅgaṇatṭhāne. Assāsapattāti tuṭṭhipattā somanassapattā. Ajjhāsayanti uttamanissayabhūtaṃ. Ādibrahmacariyanti

purāṇabrahmacariyaśaṅkhātamaṃ ariyamaggaṃ. Imaṃ vuttaṃ hoti - “ko nāma so, bhante, dhammo yena bhagavatā sāvakaṃ vinitā ajjhāsayādibrahmacariyabhūtaṃ ariyamaggaṃ pūretvā arahattādhigamavasena assāsapattā paṭijānantī”ti.

Tapojigucchāvādavaṇṇanā

55. Vipṭakatāti mamāgamanapaccayā anīṭṭhitā, va hutvā ṭhitā, kathehi, ahametaṃ niṭṭhapetvā matthakaṃ pāpetvā dassemiṭi sabbaññupavāraṇaṃ pavāresi.

56. Dujjānaṃ khoti bhagavā paribbājakassa vacanaṃ sutvā “ayaṃ paribbājako mayā sāvakaṇaṃ desetabbaṃ dhammaṃ tehi pūretabbaṃ paṭipattiṃ pucchati, sacassāhaṃ āditova taṃ kathessāmi, kathitampi naṃ na jānissati, ayaṃ pana vīriyena pāpajigucchānavādo, handāhaṃ etasseva visaye pañhaṃ pucchāpetvā puthusamaṇabrāhmaṇānaṃ laddhiyā niratthakabhāvaṃ dassemi. Atha pacchā imaṃ pañhaṃ byākarissāmi”ti cintetvā dujjānaṃ kho etantiādimāha. Tattha sake ācariyaketi attano ācariyavāde. Adhijeguccheti vīriyena pāpajigucchābhāve. Kathaṃ santāti kathaṃ bhūtā. Tapojigucchāti vīriyena pāpajigucchā pāpavivajjanā. Paripuṇṇāti parisuddhā. Kathaṃ aparipuṇṇāti kathaṃ aparisuddhā hotīti evaṃ pucchāti. Yatra hi nāmāti yo nāma.

57. Appasadde katvāti nirave appasadde katvā. So kira cintesi - “samaṇo gotamo ekaṃ pañhampi na katheti, sallāpakathāpissa atibahukā natthi, ime pana ādito paṭṭhāya samaṇaṃ gotamaṃ anuvattanti ceva pasamsanti ca, handāhaṃ ime nissadde katvā sayamaṃ kathemi”ti. So tathā akāsi. Tena vuttaṃ “appasadde katvā”ti. “Tapojigucchāvādā”tiādisu tapojigucchānaṃ vadāma, manasāpi tameva sārato gahetvā vicarāma, kāyenapimhā tameva allīnā, nānappakārakaṃ attakilamathānuyogamanuyuttā viharāmāti attho.

Upakkilesavaṇṇanā

58. Tapassīti tapanissitako. “Acelako”tiādinī sīhanāde vitthāritanayeneva veditabbāni. Tapaṃ samādiyatīti acelakabhāvādikaṃ tapaṃ sammā ādiyati, daḷhaṃ gaṇhāti. Attamano hotīti ko añño mayā sadiso imasmiṃ tape atthīti tuṭṭhamano hoti. Paripuṇṇasaṅkappoti alamettāvatāti evaṃ pariyositasāṅkappo, idaṇca titthiyānaṃ vasena āgataṃ. Sāsanāvacarenāpi pana dīpetabbaṃ. Ekacco hi dhutaṅgaṃ samādiyati, so teneva dhutaṅgena ko añño mayā sadiso dhutaṅgadharoti attamano hoti paripuṇṇasaṅkappo. Tapassino upakkilesa hotīti duvidhassāpetassa tapassino ayaṃ upakkilesa hoti. Ettāvatāyaṃ tapo upakkilesa hotīti vadāmi.

Attānukkaṃsetīti “ko mayā sadiso atthī”ti attānaṃ ukkaṃsati ukkhipati. Paraṃ vambhetīti “ayaṃ na mādiso”ti paraṃ saṃhāreti avakkhipati.

Majjatīti mānamadakaraṇena majjati. Mucchatīti mucchito hoti gadhito ajjhāpanno. Pamādamāpajjatīti etadeva sāranti pamādamāpajjati. Sāsane pabbajitopi dhutaṅgasuddhiko hoti, na kammaṭṭhānasuddhiko. Dhutaṅgameva arahattaṃ viya sārato pacceci.

59. Lābhasakkārasilokanti ettha cattāro paccayā labbhantīti lābhā, teyeva suṭṭhu katvā paṭisaṅkharitvā laddhā sakkāro, vaṇṇabhaṇanaṃ siloko. Abhinibbattetīti acelakādibhāvaṃ terasadhutaṅgasamādānaṃ vā nissāya mahālābho uppajjati, tasmā “abhinibbattetī”ti vutto. Sesamettha purimavāranayeneva duvidhassāpi tapassino vasena veditabbaṃ.

60. Vodāsaṃ āpajjatīti dvebhāgaṃ āpajjati, dve bhāge karoti. Khamatīti ruccati. Nakkhamatīti na ruccati. Sāpekkho pajahatīti sataṇho pajahati. Kathaṃ? Pātova khīrabhattaṃ bhutto hoti. Athassa maṃsabhojanaṃ upaneti. Tassa evaṃ hoti “idāni evarūpaṃ kadā labhissāma, sace jāneyyāma, pātova khīrabhattaṃ na bhuñjeyyāma, kiṃ mayā sakkā kātuṃ, gaccha bho, tvameva bhuñjā”ti jīvitaṃ pariccajanto viya sāpekkho pajahati. Gadhitoti gedhajāto. Mucchitoti balavataṇhāya mucchito saṃmutṭhassatī hutvā. Ajjhāpannoti āmise atilaggo, “bhuñjissatha, āvuso”ti dhammanimantanamattampi akatvā mahante mahante kabaḷe karoti. Anādīnavadassāvītiādīnavamattampi na passati. Anissaraṇapaññoti idha mattaṇñutānissaraṇapaccavekkhaṇaparibhogamattampi na karoti. Lābhasakkārasilokanikantihetūti lābhādīsu taṇhāhetu.

61. Saṃbhakkhetīti saṃkhādati. Asanivicakkanti vicakkasaṇṭhānā asaniyeva. Idaṃ vuttaṃ hoti “asanivicakkaṃ imassa dantakūṭaṃ mūlabījādīsu na kiñci na saṃbhuñjati. Atha ca pana naṃ samaṇappavādena samaṇoti sañjānanti”ti. Evaṃ apasādeti avakkipati. Idaṃ titthiyavasena āgataṃ. Bhikkhuvasena panettha ayaṃ yojanā, attanā dhutaṅgadhara hoti, so aññaṃ evaṃ apasādeti “kiṃ samaṇā nāma ime samaṇamhāti vadanti, dhutaṅgamattampi natthi, uddesabhaddāni pariyesantā paccayabāhullikā vicaranti”ti. Lūkhājīvinti acelakādivasena vā dhutaṅgavasena vā lūkhājīvīṃ. Issāmacchariyanti parassa sakkārādisampattikhīyanalakkhaṇaṃ issaṃ, sakkārādikaraṇaakkhamanalakkhaṇaṃ macchariyañca.

62. Āpāthakanisādī hotīti manussānaṃ āpāthe dassanaṭṭhāne nisīdati. Yattha te passantī, tattha ṭhito vaggulivataṃ carati, pañcātaṃ tappati, ekapādena tiṭṭhati, sūriyaṃ namassati. Sāsane pabbajitopi samādinnaḍḍhutaṅgo sabbarattīṃ sayitvā manussānaṃ cakkhupathe tapaṃ karoti, mahāsāyanheyeva cīvarakuṭīṃ karoti, sūriye uggate paṭisaṃharati, manussānaṃ āgatabhāvaṃ ñatvā ghaṇḍiṃ paharitvā cīvaraṃ matthake ṭhapetvā caṅkamaṃ otarati, sammunjanīṃ gahetvā vihāraṅgaṇaṃ sammajjati.

Attānanti attano guṇaṃ adassayamānoti ettha a-kāro nipātamattaṃ, dassayamānoti attho. Idampi me tapasminti idampi kammaṃ mameva tapasmīṃ, paccatte vā bhummaṃ, idampi mama tapoti attho. So hi asukasmīṃ ṭhāne acelako atthi muttācārotiādīni sutvā amhākaṃ esa tapo, amhākaṃ so antevāsikotiādīni bhaṇati. Asukasmīṃ vā pana ṭhāne paṃsukūliko bhikkhu atthītiādīni sutvā amhākaṃ esa tapo, amhākaṃ so antevāsikotiādīni bhaṇati.

Kiñcidevāti kiñci vajjaṃ ditṭhigataṃ vā. Paṭicchannaṃ sevati yathā aññe na jānanti, evaṃ sevati. Akkhamamānaṃ āha khamatīti aruccamānaṃyeva ruccati meti vadati. Attanā kataṃ atimahantampi vajjaṃ appamattakaṃ katvā paññapeti, parena kataṃ dukkaṭamattaṃ vītikkamampi pārājikasadisāṃ katvā dasseti. Anuññeyyanti anujānitabbaṃ anumoditabbaṃ.

63. Kodhano hoti upanāhīti kujjhanalakkhaṇena kodhena, veraappaṭinissaggaḷakkhaṇena upanāhena ca samannāgato. Makkhī hoti paḷāsīti paraguṇamakkhanalakkhaṇena makkhena, yugaggāhalakkhaṇena paḷāsena ca samannāgato.

Issukī hoti maccharīti parasakkārādīsu usūyanalakkhaṇāya issāya, āvāsakulalābhavaṇṇadhammesu maccharāyanalakkhaṇena pañcavidhamaccherena ca samannāgato hoti. Saṭṭho hoti māyāvīti kerāṭikalakkhaṇena sāṭṭheyena,

katappaṭicchādanalakkhaṇāya māyāya ca samannāgato hoti. Thaddho hoti atimānīti nissinehanikkaruṇathaddhalakkhaṇena thambhena, atikkamitvā maññanalakkhaṇena atimānena ca samannāgato hoti. Pāpiccho hotīti asantasambhāvanapatthanalakkhaṇāya pāpicchatāya samannāgato hoti. Pāpikānanti tāsāmyeva lāmakānaṃ icchānaṃ vasaṃ gato. Micchādiṭṭhikoti natthi dinnantiādinayappavattāya ayāthāvadiṭṭhiyā upeto. Antaggāhikāyāti sāyeva diṭṭhi ucchedantassa gahitattā “antaggāhikā”ti vuccati, tāya samannāgatoti attho. Sandiṭṭhiparāmāsītiādīsu sayāṃ diṭṭhi sandiṭṭhi, sandiṭṭhimeva parāmasati gahetvā vadatīti sandiṭṭhiparāmāsī. Ādhānaṃ vuccati daḷhaṃ suṭṭhu ṭhapitaṃ, tathā katvā gaṇhātīti ādhānaggāhī. Ariṭṭho viya na sakkā hoti paṭinissajjāpetunti duppaṭinissaggi. Yadimeti yadi ime.

Parisuddhapapaṭikappattakathāvaṇṇanā

64. Idha, nigrodha, tapassīti evaṃ bhagavā aññatitthiyehi gahitaladdhiṃ tesāṃ rakkhitaṃ tapaṃ sabbameva saṃkiliṭṭhanti upakkilesapāḷiṃ dassetvā idāni parisuddhapāḷidassanattamaṃ desanamārabhanto idha, nigrodhātiādimāha. Tattha “na attamano”tiādīni vuttavipakkhavaseneva veditabbāni. Sabbavāresu ca lūkhatapassino ceva dhutaṅgadharassa ca vasena yojanā veditabbā. Evaṃ so tasmaṃ ṭhāne parisuddho hotīti evaṃ so tena na attamanatā na paripuṇṇasaṅkappabhāvasaṅkhātena kāraṇena parisuddho nirupakkilesa hoti, uttari vāyamamāno kammaṭṭhānasuddhiko hutvā arahattaṃ pāpuṇāti. Iminā nayena sabbavāresu attho veditabbo.

69. Addhā kho, bhanteti bhante evaṃ sante ekaṃseneva vīriyena pāpajigucchanavādo parisuddho hotīti anujānāti. Ito parañca aggabhāvaṃ vā sārabbhāvaṃ vā ajānanto aggappattā sārappattā cāti āha. Athassa bhagavā sārappattabhāvaṃ paṭisedhento na kho nigrodhātiādimāha. Papaṭikappattā hotīti sāravato rukkhassa sāraṃ pheggum tacañca atikkamma bahipapaṭikasadisā hotīti dasseti.

Parisuddhatacappattādikathāvaṇṇanā

70. Aggaṃ pāpetūti desanāvasena aggaṃ pāpetvā desetū, sāraṃ pāpetvā desetūti dasabalaṃ yācati. Cātuyāmasaṃvarasaṃvutoti catubbidhena saṃvarena pihito. Na pāṇaṃ atipātetīti pāṇaṃ na hanati. Na bhāvitamāsīsati bhāvitaṃ nāma tesāṃ saññāya pañca kāmagaṇā, te na āsīsati na sevātīti attho.

Aduṃ cassa hotīti etañcassa idāni vuccamānaṃ “so abhiharatī”tiādilakkhaṇaṃ. Tapassitāyāti tapassibhāvena hoti. Tattha so abhiharatīti so taṃ sīlaṃ abhiharati, uparūpari vaḍḍhethi. Sīlaṃ me paripuṇṇaṃ, tapo āraddho, alamettāvatāti na vīriyaṃ vissajjeti. No hīnāyāvattatīti hīnāya gihibhāvatthāya na āvattati. Sīlato uttari visesādhigamatthāya vīriyaṃ karotiyeva, evaṃ karonto so vivittaṃ senāsanaṃ bhajati. “Arañña”ntiādīni sāmāññaphale vitthāritāneva. “Mettāsahagatenā”tiādīni visuddhimagge vaṇṇitāni. Tacappattāti papaṭikato abbhantaraṃ tacāṃ pattā. Phegguppattāti tacato abbhantaraṃ pheggum pattā, pheggusadisā hotīti attho.

74. “Ettāvatā, kho nigrodha, tapojigucchā aggappattā ca hoti sārappattā cā”ti idaṃ bhagavā titthiyānaṃ vasenāha. Titthiyānañhi lābhasakkāro rukkhassa sākāpālāsasadisā. Pañcasīlamattakaṃ papaṭikasadisā. Aṭṭhasamāpattimattaṃ tacasadisā. Pubbenivāsaññāvasānā abhiññā pheggusadisā. Dibbacakkhum panete

arahattanti gahetvā vicaranti. Tena nesaṃ taṃ rukkhassa sārasadisāṃ. Sāsane pana lābhasakkāro sākāpalāśasādiso. Sīlasampadā papaṭikasādisā. Jhānasamāpattiyo tacasādisā. Lokiyābhiññā pheggusādisā. Maggaphalaṃ sāro. Iti bhagavatā attano sāsanaṃ onatavinataphalabhārabharitarukkhūpamāya upamitaṃ. So desanākusalatāya tato tacasārasampattito mama sāsanaṃ uttaritarañceva paṇītatañca, taṃ tuvaṃ kadā jānissasīti attanodesanāya visesabhāvaṃ dassetuṃ “iti kho nigrodhā”ti desanaṃ ārabhi. Te paribbājakāti te tassa parivārā tiṃsasatasāṅkhyā paribbājakā. Ettha mayaṃ anassāmāti ettha acelakapāḷiādīsu, idaṃ vuttaṃ hoti “amhākaṃ acelakapāḷimattampi natthi, kuto parisuddhapāḷi. Amhākaṃ parisuddhapāḷimattampi natthi, kuto cātuyāmasaṃvarādīni. Cātuyāmasaṃvaropi natthi, kuto araññavāsādīni. Araññavāsopi natthi, kuto nīvaraṇappahānādīni. Nīvaraṇappahānampi natthi, kuto brahmavihārādīni. Brahmavihāramattampi natthi, kuto pubbenivāsādīni. Pubbenivāsāññamattampi natthi, kuto amhākaṃ dibbacakkhu. Ettha mayaṃ saācariyakā natthā”ti. Ito bhiyyo uttaritaranti ito dibbacakkhuññādhigamato bhiyyo aññaṃ uttaritaraṃ visesādhigamaṃ mayaṃ sutivasenāpi na jānāmāti vadanti.

Nigrodhassapajjhāyanavaṇṇanā

75. Atha nigrodhaṃ paribbājakanti evaṃ kirassa ahosi “ime paribbājakā idāni bhagavato bhāsitaṃ sussūsanti, iminā ca nigrodhena bhagavato parammukhā kakkhaḷaṃ durāsadvacanāṃ vuttaṃ, idāni ayampi sotukāmo jāto, kālo dāni me imassa mānaddhajaṃ nipātetvā bhagavato sāsanaṃ ukkhipitu”nti. Atha nigrodhaṃ paribbājakaṃ etadvoca. Aparampissa ahosi “ayaṃ mayi akathente satthāraṃ na khamāpessati, tadassa anāgate ahitāya dukkhāya saṃvattissati, mayā pana kathite khamāpessati, tadassa bhavissati dīgharattaṃ hitāya sukhāyā”ti. Atha nigrodhaṃ paribbājakaṃ etadvoca. Aparisāvacaraṃ pana naṃ karoṭhāti ettha panāti nipāto, atha naṃ aparisāvacaraṃ karoṭhāti attho. “Aparisāvacareta”ntipi pāṭho, aparisāvacaraṃ vā etaṃ karoṭha, gokāṇādīnaṃ vā aññataranti attho.

Gokāṇanti etthāpi gokāṇaṃ pariyantacāriniṃ viya karoṭhāti attho. Tuṇhībhūtoti tuṇhībhāvaṃ upagato. Maṅkubhūtoti nittejataṃ āpanno. Pattakkhandhoti onatagīvo. Adhomukhoti heṭṭhāmukho.

76. Buddho so bhagavā bodhāyāti sayamaṃ buddho sattānampi catusaccabodhatthāya dhammaṃ deseti. Dantoti cakkhutopi danto...pe... manatopi danto. Damathāyāti aññesampi damanattāya eva, na vādatthāya. Santoti rāgasantatāya santo, dosamohasantatāya sabba akusalasabbābhisaṅkhārasantatāya santo. Samathāyāti mahājanassa rāgādisamanattāya dhammaṃ deseti. Tiṇṇoti cattāro oghe tiṇṇo. Taraṇāyāti mahājanassa oghanittaraṇattāya. Parinibbutoti kilesaparinibbānena parinibbuto. Parinibbānāyāti mahājanassāpi sabbakilesaparinibbānatthāya dhammaṃ deseti.

Brahmacariyapariyosānādivaṇṇanā

77. Accayotiādīni sāmāññaphale vuttāni. Ujujātikoti kāyavaṅkādivirahito ujusabhāvo. Ahamanusāsāmīti ahaṃ tādisaṃ puggalaṃ anusāsāmi, dhammaṃ assa desemi. Sattāhanti sattadivasāni, idaṃ sabbampi bhagavā dandhapaññaṃ puggalaṃ sandhāyāha asaṭho pana amāyāvī ujujātiko taṃmuhutteneva arahattaṃ pattuṃ sakkhissati. Iti bhagavā “asaṭha”ntiādivacanena saṭho hi vaṅkavaṅko, mayāpi na sakkā anusāsītunti dīpento paribbājakaṃ pādesu gahetvā mahāmerupādatale viya

khipittha. Kasmā? Ayañhi atisaṭho, kuṭilacitto satthari evaṃ kathentepi buddhadhammasaṅghesu nādhimuccati, adhimuccanattāya sotam na odahati, kohaññe ṭhito satthāraṃ khamāpeti. Tasmā bhagavā tassajjhāsayam veditvā “etu viññū puriso asaṭho”tiādimāha. Saṭhaṃ panāhaṃ anusāsituṃ na sakkomīti.

78. Antevāsikamyatāti antevāsikamyatāya, amhe antevāsike icchanto. Evamāhāti “etu viññūpuriso”tiādimāha. Yo eva vo ācariyoti yo eva tumhākaṃ pakatiyā ācariyo. Uddesā no cāvetukāmoti attano anusāsaniṃ gāhāpetvā amhe amhākaṃ uddesato cāvetukāmo. So eva vo uddeso hotūti yo tumhākaṃ pakatiyā uddeso, so tumhākaṃyeva hotu, na mayaṃ tumhākaṃ uddesena atthikā. Ājīvāti ājīvato. Akusalasaṅkhātāti akusalāti koṭṭhāsaṃ pattā. Akusalā dhammāti dvādasa akusalacittuppadadhammā taṇhāyeva vā visesena. Sā hi punabbhavakaraṇato “ponobbhavikā”ti vuttā. Sadarathāti kilesadarathasampayuttā. Jātijarāmarañiyāti jātijarāmarāṇānaṃ paccayabhūtā. Saṃkilesikā dhammāti dvādasa akusalacittuppadā. Vodāniyāti, samathavipassanā dhammā. Te hi satte vodāpenti, tasmā “vodāniyā”ti vuccanti. Paññāpāripūrinti maggapaññāpāripūriṃ. Vepullattañcāti phalapaññāvepullataṃ, ubhopi vā etāni aññamaññavevacanāneva. Idaṃ vuttaṃ hoti “tato tumhe maggapaññāñceva phalapaññāñca diṭṭheva dhamme sayam abhiññā sacchikatvā upasampajja viharissathā”ti. Evaṃ bhagavā paribbājake ārabba attano ovādānusāsaniyā phalaṃ dassento arahattanikūṭena desanaṃ niṭṭhapesi.

79. Yathā taṃ mārenāti yathā mārena pariyuṭṭhitacittā nisīdanti evameva tuṇhībhūtā...pe... appaṭibhānā nisinnā.

Māro kira satthā ativiya gajjanto buddhabalaṃ dīpetvā imesaṃ paribbājakānaṃ dhammaṃ deseti, kadāci dhammābhisamayo bhaveyya, handāhaṃ pariyuṭṭhāmīti so tesam cittāni pariyuṭṭhāsi. Appahīnavipallāsānañhi cittaṃ mārassa yathākāmakaraṇīyaṃ hoti. Tepi mārena pariyuṭṭhitacittā thaddhaṅgapaccaṅgā viya tuṇhī appaṭibhānā nisīdiṃsu. Atha satthā ime paribbājakā ativiya niravā hutvā nisinnā, kiṃ nu khoti āvajjanto mārena pariyuṭṭhitabhāvaṃ aññāsi. Sace pana tesam maggaphaluppattihetu bhaveyya, māraṃ paṭibāhitvāpi bhagavā dhammaṃ deseyya, so pana tesam natthi. “Sabbepi me tucchapurisā”ti aññāsi. Tena vuttaṃ “atha kho bhagavato etadahosi sabbepi me moghapurisā”tiādi.

Tattha phuṭṭhā pāpimatāti pāpimatā mārena phuṭṭhā. Yatra hi nāmāti yesu nāma. Aññāṇatthampīti jānanatthampi. Kiṃ karissati sattāhoti samaṇena gotamena paricchinnasattāho amhākaṃ kiṃ karissati. Idaṃ vuttaṃ hoti “samaṇena gotamena ‘sayam abhiññā sacchikatvā upasampajja viharissati sattāha’nti vuttaṃ, so sattāho amhākaṃ kiṃ apphāsukaṃ karissati. Handa mayaṃ sattāhabbhantare etaṃ dhammaṃ sacchikātuṃ sakkā, na sakkāti aññāṇatthampi brahmacariyaṃ carissāmā”ti. Atha vā jānāma tāvassa dhammanti ekadivase ekavāraṃ aññāṇatthampi etesaṃ cittaṃ nuppannaṃ, sattāho pana etesaṃ kusītānaṃ kiṃ karissati, kiṃ sakkhissanti te sattāhaṃ pūretunti ayamettha adhippāyo. Sīhanādanti paravādabhindanaṃ sakavādasamussāpanaṃ abhītanādaṃ naditvā. Paccupaṭṭhāsīti patiṭṭhito. Tāvadevāti tasmiññeva khaṇe. Rājagahaṃ pāvīsīti rājagahameva pavīṭṭho. Tesam pana paribbājakānaṃ kiñcāpi idaṃ suttantaṃ sutvā viseso na nibbatto, āyatim pana nesaṃ vāsānāya paccayo bhavissatīti. Sesam sabbattha uttānamevāti.

Udumbarikasuttavaṇṇanā niṭṭhitā.

ΠΑΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΑΥΤΗ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Η παρούσα μετάφραση αποτελεί μέρος του PaliVerse Project, της πρώτης πλήρους και ενιαίας αγγλικής μετάφρασης του Κανόνα Πάλι, μαζί με τα Σχόλια (Aṭṭhakathā) και τα Υποσχόλια (Ṭīkā) και συνοδεύεται από διαδραστικά εργαλεία μελέτης. Το PaliVerse είναι ένα έργο σε εξέλιξη. Οι μεταφράσεις που δημιουργούνται με τεχνητή νοημοσύνη βελτιώνονται συνεχώς μέσω αναθεωρήσεων και σχολίων από ειδικούς. Το παρόν κείμενο αποτελεί την πιο πρόσφατη μετάφραση κατά την ημερομηνία λήψης.

Ημερομηνία δημιουργίας PDF: 14 Σεπτεμβρίου 2026

ΠΩΣ ΝΑ ΠΑΡΑΘΕΣΕΤΕ ΤΗΝ ΠΗΓΗ

PaliVerse (2026). Σχόλια. Ο Κανόνας των Ομιλιών - Σχόλια. 1. Η συλλογή των μακρών ομιλιών - Σχόλια. 3. Σχόλια για το κεφάλαιο για τον Πάτχικα. 2. Σχόλια για την ομιλία στο μοναστήρι Ουντουμπάρικα έχει ανακτηθεί από το paliverse.org

© 2026 The PaliVerse Project · Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος
Κέντρο Μελέτης και Πρακτικής Βουδισμού Τεραβάδα
Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία εγγεγραμμένη στην Ελλάδα
Το παρόν PDF μπορεί να διανέμεται ελεύθερα για σκοπούς μελέτης και πρακτικής.

PaliVerse.org